

Élie — Numéro dix

Jeff Pippenger

2023-10-13

1856

Mouvman Millerit la te reprezante nan Ezayi chapit sèt pa yon pwofesi swasant-senk ane, ki te kòmanse nan 742 av. J.-K. Swasant-senk ane sa yo ki te pase nan listwa Ezayi reprezante swasant-senk ane ki soti nan 1798 rive 1863. Alfa ak Omega ap toujou montre fen an ansanm ak kòmansman an. Pwofesi swasant-senk ane a idantifye madichon sèt fwa yo kont wayòm nò a ak wayòm sid la ann Izrayèl. Premye sèt fwa yo kont wayòm nò a te kòmanse nan 723 av. J.-K., diznèf ane apre Ezayi te prezante prediksyon an bay wa Akaz. Dènye sèt fwa yo kont wayòm sid la te kòmanse nan fen swasant-senk ane yo, nan 677 av. J.-K.

Premye madichon sèt fwa ki te tonbe sou Efrayim te fini an 1798; se te tan lafen an, lè vizyon sou larivyè Oulāi a nan chapit uit ak nèf liv Danyèl la te dezsele. Li te make pwofetikman ni rive mesaj premye zanj lan, ni kòmansman pwofetik mouvman Millerit la. Dènye madichon sèt fwa ki te tonbe sou Jida te fini an 1844; se te rive mesaj twazyèm zanj lan. Diznèf ane pita, an 1863, swasantsenk ane ki te reprezante nan kòmansman prediksyon an te make fen mouvman Millerit la, ak kòmansman legliz Advantis Setyèm Jou Lawodise a. Sèt ane anvan 1863, an 1856, James White te kòmanse idantifye ke mouvman Millerit la te sispann legliz Filadèlfi a e li te vin legliz Lawodise a. Pitit pitit gason li a, pandan li t ap ekri biyografi Ellen White, ekri sou istwa ane 1856 la ak mesaj Lawodise a.

“Mesaj Laodiseyen an”

“Advantis ki respekte Saba yo te pran pozisyon ke mesaj yo bay sèt legliz yo nan Revelasyon 2 ak 3 te dekri eksperyans legliz kretyèn nan atravè syèk yo. Yo te rive nan konklizyon ke mesaj pou legliz Lawodise a te aplike ak moun yo te kounye a rele Advantis nominal yo, sa yo ki pa t aksepte Saba setyèm jou a. Nan yon kout editoryal nan Review ki te pibliye 9 oktòb la, James White te sòlve kèk kesyon ki te fè reflechi, kesyon li te entwodui lè li te deklare:”

„Kesyon an ap kòmanse parèt ankò avèk fòs: ‘Gadò, ki sa ki genyen sou lannwit lan?’ Kounye a, gen plas sèlman pou kèk kesyon, poze pou atire atansyon sou sijè yo gen rapò avè l la. Nou mete konfyans nou ke yon repons konplè pral byento bay.” —Review and Herald, 9 oktòb 1856.

“Nan onz kesyon li te poze yo, se sizyèm nan ki te vize Lawodiseyen yo.”

“6. Èske eta moun Lawodise yo a (tyèd, ni frèt ni cho pa yo) pa byen ilistre kondisyon kò moun sa yo ki deklare yo kwè nan mesaj twazyèm zanj lan?—Ibid.”

“Kesyon final la mete bagay la aklè:

«11. Si tel est notre état en tant que peuple, avons-nous quelque motif réel d’espérer obtenir la faveur de Dieu, à moins de prêter attention au « conseil » du Témoin fidèle ? Je te conseille

d'acheter de moi de l'or éprouvé par le feu, afin que tu deviennes riche ; et des vêtements blancs, afin que tu sois vêtu, et que la honte de ta nudité ne paraisse point ; et oins tes yeux d'un collyre, afin que tu voies. Tous ceux que j'aime, je les reprends et je les châtie : aie donc du zèle, et repens-toi. Voici, je me tiens à la porte, et je frappe : si quelqu'un entend ma voix et ouvre la porte, j'entrerai chez lui, je souperai avec lui, et lui avec moi. À celui qui vaincra, j'accorderai de s'asseoir avec moi sur mon trône, comme moi aussi j'ai vaincu et me suis assis avec mon Père sur son trône. Apocalypse 3:18–21. — Ibid.»

“Li klè ke verite sou zafè a te fèk kòmanse klere nan lespri James White. Nimewo swivan Review la te pote yon prezantasyon sou sèt legliz yo ki te pran sèt kolòn, anba tit sa a. Nan remak ouvèti li yo, li te deklare:”

“Nou dwe dakò ak kèk entèprèt modèn ke sèt legliz sa yo dwe konprann kòm ki reprezante sèt kondisyon Legliz kretyen an, nan sèt peryòd tan, ki kouvri tout domèn tout epòk kretyen an.—Ibid., 16 oktòb 1856.

«Aprè sa, li pran pwofesi a, li trete chak legliz apa. Lè li rive sou setyèm nan, legliz Lawodise a, li deklare:»

“Ala yon deskripsyon tris legliz sa a imilyan pou nou antanke yon pèp. Epi èske deskripsyon terib sa a pa yon pòtrè ki pi pafè sou kondisyon nou kounye a? Li ye; epi sa pap sèvi anyen pou eseye chape anba fòs temwayaj pwofon sa a pou legliz Laodise a. Ke Senyè a ede nou resevwa li, epi tire benefis ladan l.—Ibid.

“Aprè li te konsakre de kolòn pou legliz Lawodise a, dènye remak li yo te fè yon apèl pwisan:”

“Chè frè yo, nou dwe genyen batay sou lemonn, sou lachè, ak sou dyab la; sinon nou p ap gen okenn pati nan wayòm Bondye a.... Sezi travay sa a touswit, epi avèk lafwa reklame pwomès grasye yo fè Laodiseyen ki repanti yo. Leve nan non Senyè a, epi kite limyè nou klere pou glwa non beni Li.—Ibid.

“Repons ki te sòti nan chan an te fè yon gwo efè. G. W. Holt te ekri soti Ohio, 20 oktòb:”

“Wi, mwen kwè vre ke nou menm ki nan twazyèm mesaj la avèk kòmandman Bondye yo ak lafwa Jezi a, se legliz la langaj sa a ap adrese a; epi nou pa ka twò prese pou nou mande lò ki pase nan eprèv, ak rad blan, ak kolir, pou nou ka wè.—Ibid., 6 nov. 1856.

“Depi Nòdès la, yo te tande yon nouvo vwa sou sijè a, sa Stephen N. Haskell, ki soti Princeton, Massachusetts. Kòm yon Advantis premye jou, li te kòmanse preche a laj 20 an; kounye a, twa ane apre, li te antre nan mesaj twazyèm zanj lan. Kòm yon etidyan Labib ki te byen apwofondi, apre li te fin wè kout premye editorial White la ki te prezante kestyon sèt legliz yo, li te chwazi ekri yon atik pi long pou Review la:”

“Sijè yo te fè referans ak li a se youn ki te enterese m anpil pandan kèk mwa ki sot pase yo.... Depi kèk tan, mwen te vin kwè ke mesaj pou moun Lawodise yo se pou nou; sa vle di, pou sila yo ki kwè nan mesaj twazyèm zanj lan, pou anpil rezon mwen konsidere kòm bon. M ap mansyone de.”—Ibid.

«Se sa li fè a, li konsakre de kolòn pou konklizyon li yo. Lè li te fin fèmen, li te deklare:

“Yon teyori sou mesaj twazyèm zanj lan pa janm, non pa janm, ap sove nou, san rad nòs la, ki se jistis sen yo. Nou dwe mennen sentete nou rive nan pèfeksyon nan lakrent Senyè a.—Ibid.

“Pandan James White t ap kontinye editoryal li yo sou mesaj pou legliz Lawodise a, konsèp Savanadventis ki t ap kenbe Saba yo t ap li kounye a nan Review la te fè yo sezi; men lè yo te konsidere yo avèk refleksyon ak lapriyè, yo te wè yo te aplikab. Lèt yo te voye bay editè a te montre yon akò ki te prèske jeneral e yo te endike ke yon revèyman te deja an kou. Ke mesaj pisan sa a pa t soti nan eksitasyon, premye atik nan Testimony No. 3, ki te pibliye nan mwa avril 1857, ki te gen tit Be Zealous and Repent, te bay temwayaj sa. Li kòmanse konsa: “Seyè a montre m nan vizyon kèk bagay konsènan legliz la nan eta tyèd li ye kounye a, bagay mwen pral rakonte nou.”—1T, p. 141. Nan sa a, Ellen White te prezante sa ki te montre li konsènan atak Satan sou legliz la atravè pwosperite ak byen materyèl sou tè a.” Arthur White, Ellen G. White: The Early Years, volume 1, 342–344.

Mouvman Millerite la te kòmanse pwofetikman kòm legliz Filadèlfi a, epi an 1856 li te vin tounen legliz Lawodise a. Sèt ane apre, mouvman an te fini, epi Legliz Advantis Setyèm Jou a te kòmanse kòm legliz Lawodise a e li pral rete konsa, jiskaske yo vomi li soti nan bouch Senyè a. Mouvman san karannkat mil yo te sòti nan mitan twoupo legliz Lawodise a, menm jan mouvman Millerite la te sòti nan mitan twoupo legliz Sard la. Mouvman san karannkat mil yo mache ann paralèl ak mouvman Millerite la nan sans sa a: premye mouvman an te chanje soti Filadèlfi pou rive Lawodise, epi dènye mouvman an chanje soti Lawodise pou rive Filadèlfi. Pwen tranzisyon soti Filadèlfi pou rive Lawodise nan istwa Millerite la make avèk presizyon kòm 1856; konsa, pwen tranzisyon an dwe make tou nan dènye mouvman an, paske Bondye pa janm chanje. Pwen tranzisyon an idantifye nan Revelasyon onz avèk de pwofèt yo ki yo touye nan lari yo.

Epi lè yo va fin rann temwayaj yo, bèt ki ap monte soti nan twou san fon an va fè lagè kont yo, li va genyen batay la sou yo, epi li va touye yo. Epi kadav yo va rete kouche nan lari gwo vil la, ki nan sans esprityèl yo rele Sodòm ak Ejip, kote tou Seyè nou an te kloure sou kwa a. Revelasyon 11:7, 8.

Dènye mouvman an t ap mouri, apre sa li t ap kanpe, epi answit li t ap resisite kòm drapo a. Lè li fè sa, li t ap aliye ak kòn Repibliken an. Kòn Repibliken an fòme yon imaj pou bèt la, epi bèt li fòme imaj li a se sila yo pale de li nan Revelasyon disèt, e bèt sa a idantifye kòm senkyèm tèt la ki te resevwa yon blesi mòtèl, ki t ap resisite kòm uityèm tèt la. Li t ap resisite kòm uityèm nan ki te soti nan sèt yo.

Epi bèt la ki te la, epi ki pa la ankò, se li menm ki wityèm lan; li soti nan mitan sèt yo, e li ale nan pèdisyon. Revelasyon 17:11.

Kòn repibliken an t ap fòme yon imaj bèt sa a, e poutèt sa li t ap touye, epi apre sa li t ap resisite. Lè li te resisite, li t ap vin wityèm tèt la, ki te soti nan sèt tèt anvan yo. Kòn pwotestan an monte sou menm bèt ki soti sou latè a ak kòn repibliken an, e li t ap bezwen genyen menm dinamik pwofetik yo. Tranzisyon soti Filadèlfi pou rive Lawodise nan mouvman milerit la prefigire tranzisyon soti Lawodise pou rive Filadèlfi nan dènye mouvman an.

Lè dènye mouvman an te resevwa yon blesi mòtèl le 18 jiyè 2020, li te mouri kòm Lawodise. Lè, jan sa reprezante nan Revelasyon onz, li te fè tranzisyon pou l vin Filadèlfi, li t ap reprezante wityèm legliz la, sa vle di, ki soti nan sèt yo. Lanmò a nan ane 2020 an te gen paralèl li nan kòn Repiblikan an, paske depi tan lafen an an 1989, te gen sis prezidan. Sizyèm prezidan an te resevwa yon blesi mòtèl, ki pral geri an 2024. Lè sa a, tèt sa a pral wityèm tèt Etazini depi tan lafen an an 1989, e li pral soti nan sèt yo. Toude kòn yo te sizyèm nan ki vin wityèm nan. Verite sa a se yon gwo pati nan mesaj Revelasyon Jezikri a ki devwale jis anvan tan pwobasyon an fèmen.

Pou rezon sa a, li enpòtan pou nou byen klè sou istwa Millerit la ki sèvi kòm tip istwa pa nou jodi a. Sè White te konfime aplikasyon James White te fè de Laodise sou mouvman an an 1856; kidonk, sa a pa yon aplikasyon ki soti nan lojik imen. Sèt ane anvan legliz Advantis Setyèm Jou a te legalman lye avèk kòn Repiblikan an, enspirasyon te idantifye li kòm legliz Laodise a. Sa vle di pa janm gen yon sèl jou nan istwa legliz Advantis Setyèm Jou a kote li te nenpòt lòt bagay pase toutouni, pòv, avèg, mizerab ak malere. Reyalyte pwofetik sa a bay kontèks la ak jistifikasyon an pou rekonèt kat abominasyon k ap ogmante yo nan Ezekyèl chapit uit la kòm kat jenerasyon Advantis yo.

Lè yo apwoche istwa Millerit la apati estrikti swasant-senk ane ki nan Ezayi sèt, fòk yo rekonèt ke pwofesi sèt tan yo se parapl pwofetik ki kouvri tout istwa mouvman Millerit la. An 1856, mesaj pou legliz Lawodise a te vin verite prezan pou Advantis Millerit la. Moun ki prezante mesaj Lawodise a pa t James ni Ellen White, men se Temwen Fidèl e Veritab la.

Epi zanj legliz Lawodise yo, ekri: Men sa Amen an, temwen fidèl e veritab la, kòmansman kreyasyon Bondye a, di: Mwen konnen zèv ou yo, ou pa ni frèt ni cho. Mwen ta pito ou frèt oswa cho. Konsa, paske ou tyèd, epi ou pa ni frèt ni cho, mwen pral vomi ou soti nan bouch mwen. Paske ou di: Mwen rich, mwen vin gen anpil byen, e mwen pa bezwen anyen; men ou pa konnen ou se yon malere, yon mizérab, yon pòv, yon avèg, ak yon toutouni. Mwen konseye ou achte nan men mwen lò ki pase nan dife, pou ou ka rich; rad blan, pou ou ka abiye, e pou wont toutouni ou pa parèt; epi pase yon remèd sou je ou, pou ou ka wè. Tout moun mwen renmen, mwen reprimande epi mwen disipline yo; se poutèt sa, mete anpil chalè nan kè ou, epi repanti. Gade, mwen kanpe devan pòt la, epi m ap frape: si yon moun tande vwa mwen, epi louvri pòt la, m ap antre lakay li, m ap soupe avè l, epi li menm avè m. Moun ki genyen batay la, m ap ba li chita avè m sou twòn mwen an, menm jan mwen menm tou mwen te genyen batay la, e mwen chita ak Papa m sou twòn li an. Moun ki gen zòrèy, se pou li tande sa Lespri a ap di legliz yo. Revelasyon 3:14–22.

Vrè Temwen an fè konnen ke si nenpòt moun ta “tande” vwa Li, Li t ap antre epi “soupe avèk li”. Si Lawodise ta louvri pòt la, Kris la t ap antre epi soupe avèk yo. Si yo pèmèt Kris la antre, li pote yon mesaj, paske senbòl manje a reprezante resepsyon yon mesaj. Yo ka jeneralize mesaj la kòm senpleman mesaj Lawodise a, men sa se yon konsiderasyon sipèfisyèl konsènan sa mesaj Li ofri a reprezante. An 1856, Hiram Edson te prezante yon seri uit atik ki te genyen enfòmasyon pwofetik ki elaji konpreyansyon sou premye menm “pwofesi tan” zanj Bondye yo te mennen William Miller rekonèt epi pwoklame. Nan uit atik sa yo, Edson idantifye kòrèkteman swasant-senk ane Ezayi sèt la.

Kòmansman travay Miller la se te dekouvèt sèt tan yo, epi sèt ane anvan mouvman ki te pote non sèvis li a te rive nan bout li, yo te ofri Millerite Adventism yon revelasyon pi pwofon sou menm pwofesi sa a. Yo te ofri l nan menm ane kote, pa enspirasyon, yo te idantifye yo kòm Laodiseyen. Sou plan pwofetik, de mil senk san ven jou apre, an 1863, premye dekouvèt Miller te fè sou tan pwofetik la te rejte. Mesaj Laodiseyen an pou mouvman Advantis la te rive an 1856, epi Seyè a te frape nan pòt la uit fwa, avèk uit atik, pou wè si Li te ka jwenn antre. Nan fen mouvman an, Temwen Fidèl la te vle soupe ansanm ak pèp Li a, pandan y ap manje sou premye mesaj tan an menm depi nan kòmansman mouvman an. Pèp Li a te refize manje, epi sèt ane, oswa de mil senk san ven jou pwofetik apre, pèp Li a te fèmen pòt la ki te louvri ak kle David la ki te mete nan men William Miller. Yo te tounen al jwenn yon ansyen pwofèt Samariten ki te ba yo manje yon manti, konsa yo te sele sò pa yo pou yo mouri ant yon bourik ak yon lyon.

An 1856, kòn pwotestan an te nan kriz vale vizyon an, paske kote pa gen vizyon, pèp la peri. An 1856, kòn repibliken an te tou nan yon kriz.

An 1856, te make yon kontinyasyon konfli vyolan yo te rele Bleeding Kansas, Lagè Fontyè ant Kansas ak Missouri. Lit la te sou kestyon si Kansas t ap antre nan Inyon an kòm yon eta lib oswa kòm yon eta esklavajis. Konfli a te gen ladan l eklatman vyolan ant kolon ki te pou esklavaj ak kolon ki te kont esklavaj.

Nan dat 22 me 1856, yon ensidan vyolan te rive tou nan chanm Sena Etazini an, lè Depite Preston Brooks, yon patizan esklavaj ki te soti nan Kawolin di Sid, te atake ak britalite Senatè Charles Sumner, ki soti Massachusetts, ak baton li. Sumner te pwononse yon diskou kont esklavaj ki te pote tit The Crime Against Kansas, ki te ofanse Brooks anpil. Ensidan kout baton an te mete an evidans tansyon k ap ogmante ant Nò ak Sid sou kestyon esklavaj la.

An 1856, yo te fonde Pati Repibliken an kòm yon repons a boulvès politik Lwa Kansas-Nebraska a te lakòz, lwa ki te pase an 1854 e ki te pwovoke opozisyon k ap grandi kont pwopagasyon esklavaj nan nouvo teritwa yo. Premye konvansyon nasyonal pati a te fèt nan Filadèlfi, epi yo te chwazi John C. Fremont kòm premye kandida prezidansyèl yo nan eleksyon 1856 la.

Lwa Kansas-Nebraska a te òganize teritwa Kansas ak Nebraska yo epi li te pèmèt kolon ki t ap viv nan teritwa sa yo deside si yo t ap pèmèt esklavaj andedan fwontyè pa yo. Konsèp sa a, yo rele “souverènte popilè,” te, an reyalyte, anile Konpwomi Missouri a nan ane 1820, ki te entèdi esklavaj nan nò paralèl 36°30’ la nan Teritwa Lwizyàn nan. Lwa a te gen yon efè pwofon sou kesyon esklavaj nan teritwa yo. Li te ravive tansyon seksyonal yo, paske li te louvri posiblite pou esklavaj la te elaji nan zòn yo ki te deja konsidere kòm tè lib, tankou Kansas. Adopsyon Lwa Kansas-Nebraska a te mennen nan yon kous kote kolon ki te favorab esklavaj ak kolon ki te kont esklavaj te vide kò yo nan Teritwa Kansas la, chak youn ak espwa pou enfliyanse rezilta vòt sou souverènte popilè a. Konpetisyon sa a pou kontwòl teritwa a te mennen nan konfli vyolan ak yon peryòd dezòd yo te konnen sou non Bleeding Kansas nan ane 1856.

Eleksyon prezidansyèl 1856 la te yon evènman politik enpòtan. Li te prezante yon konpetisyon a twa ant Demokrat James Buchanan, Repibliken John C. Fremont, ak ansyen Prezidan Millard Fillmore nan Pati Ameriken an. James Buchanan te genyen eleksyon an epi li te vin 15yèm

Prezidan Etazini yo.

Prezidans James Buchanan an sitou konnen pou echèk li te fè nan fason li pa t rive adrese avèk efikasite tansyon ak divizyon ki t ap ogmante ant Nò a ak Sid la, sa ki finalman te mennen nan eklatman Lagè Sivil ameriken an yon ti tan apre li te kite pouvwa a. Souvan yo konsidere prezidans li kòm youn nan prezidans ki te gen pi piti siksè nan istwa ameriken an, akòz gwo echèk sa yo nan lidèchip ak nan jesyon kriz.

An 1857, tristeman trist desizyon Dred Scott la te deklare ke esklav yo, kit yo te esklav toujou oswa yo te lib, pa t sitwayen e yo pa t kapab pouswiv yon pwosè devan tribinal federal yo. Li te deklare tou ke Kongrè a pa t kapab anpeche esklavaj nan teritwa Etazini yo. Demokrat Buchanan te bay sipò piblikman a desizyon Dred Scott la ki te an favè esklavaj.

Non sèlman pozisyon Demokrat Buchanan ki te anfavè esklavaj la te pèmèt tansyon yo vin pi grav jouk yo debouche sou Lagè Sivil la, men tou enkapasite li pou jere ekonomi peyi a te mennen nan Panik 1857 la, ki te youn nan pi gwo bès ekonomik nan istwa Etazini an anvan Gwo Depresyon an. Panik 1857 la te lakòz yon depresyon ekonomik grav ki te dire pandan plizyè ane. Biznis ak bank yo te fèmen, chomaj la te ogmante, epi mache bousye a te bese.

Pandan prezidans Buchanan an, eta Sid yo te kòmanse pwosesis separasyon yo ak Inyon an, epi yo te detache kò yo an repons ak eleksyon Repibliken Abraham Lincoln nan ane 1860. Buchanan te adopte yon apwòch pasif devan kriz separasyon an, li te soutni ke gouvènman federal la pa t gen otorite pou anpeche separasyon an pa fòs. Mank aksyon desizif sa a te pèmèt mouvman separasyon an pran plis elan. Mank lidèchip fèm li ak ezitasyon li pou pran mezi desizif pou konfwonte kriz separasyon an te kontribye nan pèsèpsyon Sid la ke li te kapab kite Inyon an san li pa t rankontre opozisyon militè.

An 1860, yo te eli Abraham Lincoln, premye prezidan Repibliken an. Nan dat 1ye janvyè 1863, Prezidan Lincoln te siyen epi pibliye dènye Pwoklamasyon Emansipasyon an, ki te deklare ke tout moun ki te esklav nan teritwa Konfederasyon an te kenbe yo dwe jwenn libète yo. Lòd egzekitif sa a te gen yon enpak enpòtan sou Lagè Sivil la, paske li te fè konfli a tounen yon batay non sèlman pou prezève Inyon an, men tou pou mete fen nan esklavaj. Pwoklamasyon Emansipasyon an pa t imedyatman libere tout moun ki te esklav. Li te aplike espesyalman nan teritwa Konfederasyon an te kenbe, kote Inyon an te gen otorite limite. Pandan fòs Inyon an t ap avanse epi yo t ap pran kontwòl sou teritwa Konfederasyon an, pwoklamasyon an te vin egzekite, epi moun ki te esklav nan zòn sa yo te jwenn libète yo. Pwoklamasyon Emansipasyon an te yon etap desizif ki te mennen nan abolisyon final esklavaj Ozetazini epi li te louvri chemen pou adopsyon Trèzyèm Amannman Konstitisyon Etazini an, ki te adopte epi ratifye nan dat 6 desanm 1865.

Kòn Repibliken an, depi ane 1850 yo rive pi devan, te nan kriz kesyon esklavaj la. De prensipal divizyon nan peyi a te reprezante pa de prensipal klas panse politik. Yon pwosesis separasyon te kòmanse an 1856 pandan gwoup anti-esklavaj ak pwò-esklavaj yo t ap antre nan teritwa Kansas la pou eseye soutni opinyon pa yo sou esklavaj, egzakteman nan menm moman Filadèlfi t ap separe ak Lawodise. Demokrat yo te pwò-esklavaj, epi Repibliken yo te anti-esklavaj.

An 1856, Bleeding Kansas te reprezante yon mikwokosm lagè ki t ap pwoche a. Nan ane sa a, yo te eli yon Demokrat ki te favorab ak esklavaj kòm chèf kòn Repibliken an, epi direksyon ki pa t efikas li a te vin tounen senbòl yon prezidans ki pa t efikas, jouk rive nan dènye jou resan sa yo. Li te vini anvan premye prezidan Repibliken an ki te oblije netwaye dezòd prezidans Buchanan an te kite dèyè.

Rive an 1863, kòn Repibliken an te fè dekrè egzekitif ki te pi enpòtan nan tout listwa bèt tè a nan Revelasyon trèz la. Dekrè egzekitif la t ap adrese kestyon lesklavaj la. Yon paragaf nan pwoklamasyon an deklare: “Ke nan premye jou mwa janvye a, nan ane Seyè nou an mil uit san swasant-twa, tout moun yo kenbe kòm esklav andedan nenpòt Eta oswa pati deziyen nan yon Eta, kote pèp li a lè sa a va an rebelyon kont Etazini, yo pral depi lè sa a, pou tout tan, lib; epi Gouvènman Egzekitif Etazini an, ansanm ak otorite militè ak naval li yo, ap rekonèt epi soutni libète moun sa yo, e li pap fè okenn zak oswa zak pou reprime moun sa yo, oswa nenpòt nan yo, nan okenn efò yo ta ka fè pou libète reyèl yo.” Byenke rezolisyon pwoblèm lesklavaj la te istorikman enkonplè nan pwèn sa a, sans Konstitisyon an rekonèt lè Lincoln te ekri: “tout moun yo kenbe kòm esklav andedan nenpòt eta ... yo pral depi lè sa a, pou tout tan, lib.”

Lincoln t ap retounen nan prensip fondamantal ki eksprime nan Konstitisyon an, ki deklare ke “tout moun fèt egal.” Lincoln t ap retounen nan verite fondamantal yo menm lè kòn pwotestan an t ap rejte pwofesi fondamantal pa li a, ki se pwofesi esklavaj la. Se poutèt sa, nan menm moman kote kòn Repibliken an t ap fè “dekrè egzekitif” ki pi enpòtan nan listwa li konsènan esklavaj, kòn pwotestan an te fè dekrè egzekitif ki pi enpòtan nan istwa pwofetik li konsènan pwofesi esklavaj la, jan sèman ak madichon Moyiz la reprezante li. Kòn Repibliken an te chwazi retounen nan fondasyon yo; kòn pwotestan an te chwazi rejte fondasyon pa li epi retounen bò kote sila yo yo te ba li enstriksyon pou li pa janm retounen jwenn.

Nan ane 1863, kòn Repibliken an te divize an de kan, menm jan wayòm Izrayèl lontan an te divize nan tan Jewobowam ak Reyobowam. Nan ane 1863, kòn Pwotestan an te vin mare legalman ak kòn Repibliken an, jan sa te reprezante pa de lotèl Jewobowam yo nan Betèl ak Dann. De kòn yo avanse atravè listwa an paralèl youn ak lòt, e listwa ane 1863 la reprezante espesyalman listwa dènye jou yo.

Istwa Millerit yo repete nan istwa san karant-kat mil yo avèk kèk rezèv pwofetik. Youn nan rezèv sa yo se ke odyans sib la nan istwa Millerit la te, an premye, moun ki te deyò mouvman an, epi apre sa mouvman an li menm. Nan mouvman san karant-kat mil yo, de vwa ki nan Revelasyon dizwit la idantifye de odyans sib, men sib sa yo an ranvèsè parapò ak istwa Millerit la. Premye sib la se pèp Bondye a, epi dezyèm vwa a se lòt twoupo Bondye a, ki toujou nan Babilòn.

Yon lòt avètisman pwofetik se ke, byenke toude istwa yo depase soti nan yon legliz pou rive nan yon lòt, Millerit yo te deplase soti nan Filadèlfi pou rive nan Laodise, epi gwo mouvman twazyèm zanj lan deplase soti nan Laodise pou rive nan Filadèlfi. Sa idantifye ke Millerit yo te soti nan sizyèm legliz la pou rive nan setyèm legliz la, epi san karannkat mil yo soti nan setyèm legliz la pou rive nan wityèm legliz la, ki se nan sèt yo.

Kòn repiblikan an te kòmanse mouvman li soti nan yon nasyon ki te an favè esklavaj pou rive nan yon nasyon ki te kont esklavaj nan istwa ki antoure ane 1863. Kriz istwa sa a te tabli de pati politik ki se menm advèsè yo nan “dènye jou” sa yo. Menm jan premye prezidan repiblikan nan istwa sa a te asasinan kèk jou sèlman apre lagè a te fini, dènye prezidan repiblikan an te asasinan senbolikman epi yo te kite l nan lari a tankou yon mò pandan mond lan t ap rejwi. Li te asasinan, pa sèlman kèk jou apre Lagè Sivil la te fini, men jis anvan dènye lagè sivil la kòmanse.

Premye prezidan Repiblikan an te vin apre prezidan ki te pi pa efikas nan istwa Amerik la, e dènye prezidan Repiblikan an ap vini apre menm bagay la. Pa efikasite prezidan Demokrat la ki te vini anvan premye prezidan Repiblikan an te akselere kriz la ki te devlope pou rive nan lagè sivil la, e menm pa efikasite sa a ap fèt kounye a. Prezidan Demokrat la ki vini anvan dènye prezidan Repiblikan an te jere ekonomi an yon jan ki te pwodui pi gwo efondreman ekonomik nan istwa Amerik la jouk nan moman sa a. De kòn yo mache paralèl rive jouk nan lwa dimanch la. An 1863, premye jenerasyon toude kòn yo te kòmanse, e pou toude kòn yo, katriyèm ak dènye jenerasyon an ap fè fas ak lès la, epi ap bese tèt devan solèy la.

Mesaj Élie a toujou akonpaye avèk jijman Bondye yo, ki konfime mesaj avètisman an. Sosyete mond lan kounye a ap viv menm jan ak pèp ki te la anvan delij la. Yo ap manje, yo ap bwè, epi yo ap tann gwo jeyan teknolojik mondyalis yo rezoud nenpòt pwoblèm ki ta ka leve. Pawòl Bondye a ap idantifye ke mond lan kounye a sou bò yon gwo kriz ki prèt pou eklate.

“Ki sa lannuit la anonse?” Èske m ap disènen sans mesaj sa yo? Èske m konprann plas yo okipe nan dènye travay gran sistèm remèd la? Èske m tèlman familye ak “pawòl pwofesi ki sèten an” pou m ka wè, nan evènman k ap fèt bò kote m yo, prèv klè ke Wa k ap vini an menm toupre pòt la? Èske m santi responsablite ki poze sou mwen an, lè m konsidere limyè Bondye ban m nan? Èske m ap sèvi ak tout talan yo te konfyè m yo antanke administratè li, nan efò byen dirije pou sove moun k ap peri yo? Oswa èske m tyèd e endiferan, an pati melanje ak yon mond mechan, ap sèvi ak mwayen ak kapasite Bondye ban m yo sitou pou satisfaksyon pwòp tèt mwen, pran plis swen pwòp fasilite m ak konfò m pase pwogrè koz li a? Èske, pa kondwit mwen, m ap ranfòse “konviksyon ki te pran fòs nan mond lan, selon sa Advantis Setyèm Jou yo ap bay twonpèt la yon son ensèten, epi yo ap swiv chemen moun lemonn yo”?

«Nou tande pa yon Bondye k ap pwoche pou pini lemonn poutèt inikite yo. Fen tan an prèske rive sou nou. Moun ki rete sou tè a ap mare an pakèt pou yo boule yo. Èske w ap mare ansanm ak move zèb yo? Èske w rann ou kont ke chak ane, plizyè milye ak plizyè milye, ak dis fwa dis mil nanm ap peri, ap mouri nan peche yo? Kalamite ak jijman Bondye yo deja ap fè travay yo, epi nanm yo ap kouri al nan pèdisyon paske limyè verite a pa t klere sou chemen yo.» General Conference Daily Bulletin, 1ye avril 1897.

Ak tout nanm mwen mwen te anvi jwenn ou nan lannuit; wi, ak lespri mwen anndan mwen, m ap chèche ou depi granmaten; paske lè jijman ou yo sou tè a, moun ki rete sou latè ap aprann jistis. Ezayi 26:9.